

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Martina Kříže, soudkyně Mgr. Věry Jachurové a soudce Mgr. Bc. Jana Schneeweise v právní věci

žalobce: **Tomáš Kratochvíl**, IČO: 71081500
se sídlem Roháčova 244/48, Praha 3

proti

žalovanému: **Generální ředitelství cel**
se sídlem Budějovická 1387/7, Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 9. 2024 č. j. 6919-8/2024-900000-318

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou k Městskému soudu v Praze se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí označeného v záhlaví tohoto rozsudku (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný změnil dvě rozhodnutí Celního úřadu pro hlavní město Prahu (dále jen „celní úřad“) ze dne 24. 1. 2024, a to jednak rozhodnutí č. j. 161975/2024-510000-11 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí 1“) a dále rozhodnutí č. j. 162562/2024-510000-11 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí 2“). Prvostupňovým rozhodnutím 1 byla zamítnuta žalobcova žádost o vrácení

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

cla a DPH v celkem třech dovozních případech a prvostupňovým rozhodnutím 2 byla zamítnuta žádost žalobce o vrácení úroku z prodlení v týchž třech dovozních případech. Žalovaný obě prvostupňová rozhodnutí změnil tím způsobem, že zcela nahradil jejich výrokovou část. Výrok prvostupňového rozhodnutí 1 žalovaný nově rozdělil do tří výroků, jimiž

- ve věci dovozu evidovaného pod č. MRN 16CZ5100001KBDYTD7 žalobci vrátil dovozní clo v částce 7 425 Kč a dovozní DPH v částce 19 739 Kč,
- ve věci dovozu evidovaného pod č. MRN18CZ51000015UUA180 žalobci vrátil dovozní clo v částce 6 700 Kč a dovozní DPH v částce 17 562 Kč,
- řízení o žádosti o vrácení dovozního cla a dovozní DPH ve věci dovozu evidovaného pod č. MRN 19CZ51000013PZJ4Z2 podle § 106 odst. 1 písm. e) daňového řádu zastavil.

Výrok prvostupňového rozhodnutí 2 žalovaný rovněž nově rozdělil do tří výroků, jimiž:

- ve věci dovozu evidovaného pod č. MRN 16CZ5100001KBDYTD7 žalobci vrátil úrok z prodlení v částce 2 230 Kč,
- ve věci dovozu evidovaného pod č. MRN18CZ51000015UUA180 žalobci vrátil úrok z prodlení v částce 1 119 Kč,
- řízení o žádosti o vrácení úroku z prodlení ve věci dovozu evidovaného pod č. MRN19CZ51000013PZJ4Z2 podle § 106 odst. 1 písm. e) daňového řádu zastavil.

2. Ze správního spisu soud zjistil následující, pro posouzení žaloby podstatné skutečnosti. Žalobce od roku 2014 dovážel do tuzemska z Čínské lidové republiky rehabilitační lavice (tzv. autotrakční lehátka). V celních prohlášeních zařazoval toto zboží do podpoložky 9019 10 90 kombinované nomenklatury (přístroje pro mechanoterapii; masážní přístroje, psychotechnické přístroje-ostatní), tj. bez cla a se sníženou 15 % sazbou DPH. Celní úřad ale po provedené celní kontrole zařadil toto zboží do jiné podpoložky s celní sazbou 2,7 % a základní sazbou DPH 21 % a v návaznosti na to žalobci doměřil clo a DPH a uložil mu zaplatit též úroky z prodlení. To se stalo v několika dovozních případech.
3. Žalobce se proti výše nastíněnému postupu celních orgánů v dovozním případě evidovaném pod č. MRN 14CZ51000012VQ2KB4 (čili v jiném případě, než kterých se týká napadené rozhodnutí) bránil žalobou, které Městský soud v Praze vyhověl a rozsudkem ze dne 27. 8. 2020, č. j. 6 Af 48/2015-97 zrušil rozhodnutí žalovaného v této věci s tím, že orgány celní správy nedostatečně zjistily skutkový stav a uspokojivě neprokázaly hlavní účel a vlastnosti autotrakčního lehátka jako přístroje pro mechanoterapii, což je klíčová otázka při posuzování jeho celního zařazení. Soud uložil žalovanému doplnit v tomto směru dokazování. Poté, co bylo dokazování doplněno (mimo jiné též o odborné vyjádření P. K., které na výzvu žalovaného předložil žalobce), žalovaný setrval na svém závěru, že autotrakční lehátka nejsou zdravotnickou pomůckou a znovu žalobci vyměřil 2,7 % clo a 21 % DPH. Také proti tomuto rozhodnutí žalobce brojil úspěšně správní žalobou - Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 13. 4. 2023, č. j. 10 Af 24/2021-113 rozhodnutí žalovaného zrušil s tím, že shromážděné důkazy podporují závěr, že převažujícím účelem autotrakčního lehátka je jeho použití pro mechanoterapii, a jeho zařazení žalovaným do podpoložky 7326 90 98 90 (ostatní výrobky ze železa nebo oceli – ostatní) tak bylo nezákonné. Tento závěr potvrdil i Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 26. 6. 2024, č. j. 5 Afs 72/2023-35, jímž zamítl kasační stížnost žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 13. 4. 2023, č. j. 10 Af 24/2021-113.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

4. Z výše uvedeného plyne, že žalobce zařazoval od počátku (v celních prohlášeních) autotrakční lehátka do podpoložky 9019 10 90 správně.
5. Mezitím, co byl veden spor o sazební zařazení autotrakčních lehátek v dovozním případě č. MRN 14CZ51000012VQ2KB4, požádal žalobce v nyní projednávaných třech dovozních případech o vrácení cla, DPH i úroků z prodlení, které mu byly doměřeny třemi dodatečnými platebními výměry ze dne 23. 7. 2019. Učinil tak postupně dvěma žádostmi – první ze dne 23. 6. 2021 (dále jen „první žádost“) a druhou ze dne 17. 10. 2023 (dále jen „druhá žádost“). Prvostupňovými rozhodnutími 1 a 2 celní úřad žádost žalobce o vrátka zamítl s odůvodněním, že žalobce neprokázal tvrzení o chybné změně zařazení zboží, a že soudní spor ještě není s definitivní platností ukončen.
6. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí plyne, že se žalovaný zabýval tím, kdy a ve vztahu k jakým dovozním případům podal žalobce žádosti o vrátka a jak o nich celní úřad rozhodl. Konstatoval, že tříletá lhůta k uplatnění žádosti o vrátka počala žalobci v případě všech tří dovozních případů běžet dne 1. 8. 2019, tj. den následující po dni, kdy byly žalobci doručeny dodatečné platební výměry ze dne 23. 7. 2019, jimiž mu bylo ve všech třech dovozních případech doměřeno clo, DPH a úrok z prodlení.
7. Žalovaný shledal, že o první žádosti žalobce o vrátka v rozsahu dovozních případů č. MRN 16CZ5100001KBDYTD7 a č. MRN18CZ51000015UUA180 celní úřad nikdy nerozhodl. Druhou žalobcovu žádost týkající se těchto dovozních případů je proto v tomto rozsahu nutno považovat za pouhé doplnění první žádosti. Žalobce tuto žádost proto uplatnil včas a také důvodně, neboť, jak se ukázalo v návaznosti na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 5 Afs 72/2023-35, žalobci bylo skutečně za autotrakční lehátka neprávem doměřeno clo i DPH a stanoven úrok z prodlení. Proto žalovaný za tyto dovozní případy žalobci clo, DPH i úrok z prodlení vrátil.
8. Taktéž ve vztahu k dovoznímu případu č. MRN19CZ51000013PZJ4Z2 žalobce požádal o vrátka první žádostí. Tu však celní úřad meritorně projednal a zamítl rozhodnutím ze dne 14. 1. 2022, č. j. 651-2/2022-510000-11, jež bylo následně potvrzeno rozhodnutím žalovaného ze dne 16. 3. 2023, č. j. 7494-4/2023-900000-318. Proti posledně uvedenému rozhodnutí se žalobce nebránil správní žalobou. Jelikož bylo v rozsahu tohoto dovozního případu řízení o první žádosti pravomocně skončeno, druhou žádost žalobce o vrátka je třeba po procesní stránce považovat za žádost novou. Ač je možné žádat o vrácení cla opakovaně, meritorně projednatelné jsou pouze takové (opakované) žádosti, které jsou postaveny na jiných důvodech než žádosti předchozí (a mají tak odlišně vymezený předmět). To žalobce v druhé žádosti učinil - druhou žádost opřel zejména o argumenty plynoucí z rozsudku Městského soudu v Praze č. j. 10 Af 24/2021-113. Jeho druhá žádost byla ale v případě dovozního případu MRN19CZ51000013PZJ4Z2 opožděná, neboť nebyla podána v tříleté prekluzivní lhůtě stanovené v článku 121 odst. 1 písm. a) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013 ze dne 9. října 2013, kterým se stanoví celní kodex Unie (dále jen „celní kodex“), a žalovaný proto řízení o ní napadeným rozhodnutím zastavil (a to jak ve vztahu ke clu a DPH, tak i ve vztahu k úrokům z prodlení).
9. Žalovaný v napadeném rozhodnutí rovněž uvedl, že další výdaje, které žalobce vynaložil v souvislosti s prověřováním celně sazebního zařazení dováženého zboží, nejsou předmětem řízení o žádostech o vrácení cla a nejsou ani příslušenstvím dovozních poplatků. Tyto možné výdaje vznikly žalobci jako náklady osoby zúčastněné na správě daní, které podle § 107 odst. 1 daňového řádu správce daně nenese. Ve vztahu k nákladům na přepravení kontejnerů ke

kontrole žalovaný odkázal na čl. 189 odst. 1 celního kodexu, podle něhož nese náklady na přepravu zboží na místa, kde bude kontrolováno, deklarant, tj. žalobce. S odkazem na čl. 15 odst. 1 celního kodexu žalovaný dále uvedl, že nenese ani náklady, které žalobce vynaložil na plnění svých povinností (náklady na opatření důkazů). V tomto ohledu žalovaný odkázal na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27. 8. 2020 č. j. 6 Af 48/2015-97, v němž se výslovně uvádí, že důkazní břemeno ohledně vlastností autotrakčních lehátek tížilo žalobce. Vnímá-li žalobce náklady jemu vzniklé jako škodu, může se její náhrady domáhat na základě zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (dále jen „zákon č. 82/1998 Sb.“),

10. V žalobě žalobce vyličil, že se k němu orgány celní správy při dovozu autotrakčních lehátek chovaly šikanózně a nedůvodně a v rozporu se zákonem mu doměřovaly clo a DPH. Žalovaný opakovaně stavěl žalobce do krajních situací, záměrně zdržoval proclení, a žalobci tak vznikaly vícenáklady. Napadené rozhodnutí žalobce označil za nezákonné a nepřezkoumatelné. Zdůraznil, že proti všem rozhodnutím žalovaného se vždy řádně a včas odvolal. V žalobě navrhl, aby soud zrušil napadené rozhodnutí v celém rozsahu a uložil žalovanému povinnost nahradit žalobci náklady soudního řízení (soudní poplatek a režijní paušál za dva úkony), a dále aby přikázal žalovanému zaplatit žalobci:
- vybrané clo, DPH a úrok z prodlení ve věci dovozu č. MRN19CZ51000013PZJ4Z2;
 - částku 7 931 Kč představující 2 % úrok ze zápůjčky, kterou musel žalobce uzavřít, aby mohl zaplatit doměřené clo a DPH;
 - částku 827 Kč, tj. poštovné, které žalobce vynaložil na komunikaci s celními orgány a dokazování;
 - částku 688 Kč, tj. poplatek k propuštění zajištěného zboží;
 - částku 4 000 Kč, tj. náklad na vypracování odborného lékařského vyjádření prof. PaedDr. P. K., Ph.D., které žalovaný uložil žalobci předložit navzdory tomu, že Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 27. 8. 2020 č. j. 6 Af 48/2015-97 uložil doplnit dokazování žalovanému a nikoliv žalobci.
11. S odkazem na § 152 odst. 2 a § 254 odst. 4 daňového řádu žalobce namítl, že žalovaný mu byl povinen vrátit clo a DPH i bez žádosti, a to mj. proto, že žalobce neměl u celních orgánů žádný nedoplatek. Dále žalobce vyjmenoval další náklady, které mu vznikly v souvislosti s jinými dovozními případy; ty však nejsou pro nyní projednávanou věc relevantní.
12. Žalovaný navrhl žalobu zamítnout. Ve vyjádření k žalobě upozornil na to, že napadeným rozhodnutím bylo žádostem žalobce o vrácení cla, DPH a úroků z prodlení v dovozních případech č. MRN 16CZ5100001KBDYTD7 a č. MRN18CZ51000015UUA180 plně vyhověno. Žaloba má proto podle něj smysl jen ve vztahu k dovoznímu případu č. MRN 19CZ51000013PZJ4Z2, v němž žalovaný neměl jinou možnost než řízení o žádostech žalobce zastavit. Žalobce přitom žalobou nebíjí proti jedinému a v napadeném rozhodnutí dostatečně vysvětlenému důvodu, pro který žalovaný v tomto rozsahu řízení o žádosti zastavil a kterým bylo zmeškání prekluzivní lhůty k podání žádosti o vrácení cla. Tato žádost se řídí přesnými procesními pravidly stanovenými v celním kodexu, nikoliv ustanoveními daňového řádu, jichž se dovolává žalobce. Žalovaný ve vyjádření k žalobě zopakoval, že žalobce první žádost o vrátnu týkající se dovozního případu č. MRN 19CZ51000013PZJ4Z2 sice podal včas,

tato žádost ale byla pravomocně zamítnuta. Druhá žádost vztahující se k tomuto dovoznímu případu již byla podána opožděně.

13. Žalovaný má za to, že v případě žalobce se celní orgány dopustily chyby dodatečným doměřením cel. Tím byl naplněn právní důvod vrácení cla dle čl. 116 odst. 1 písm. a) celního kodexu. Nárok na vrácení je ale i v takovém případě omezen prekluzivní lhůtou stanovenou v článku 121 odst. 1 písm. a) celního kodexu.
14. Dále žalovaný uvedl, že předmětem řízení o žádosti o vrácení cla nemohou být žádné jiné požadavky, které žalobce vůči celním orgánům uplatňuje, než pouze clo, DPH a úroky z prodlení. Řadu dalších finančních nároků, které žalobce požadoval uspokojit, orgány celní správy nemohly v řízení o žádosti o vrácení cla projednat. Všechny takové požadavky žalovaný vypořádal v bodě 29 odůvodnění napadeného rozhodnutí.
15. V replice ze dne 31. 12. 2024 žalobce jednak zkopíroval celé znění žaloby a nad její rámec dodal, že o vrácení cla v dovozním případě č. MRN 19CZ51000013PZJ4Z2 nepožádal opožděně, protože první žádost podal včas.
16. V duplice ze dne 10. 4. 2025 žalovaný uvedl, že věc vedená pod č. j. 684109-6/2020-510000-11, kterou žalobce zmínil v replice, se týká zcela odlišného dovozního případu a s dovozním případem č. MRN 19CZ51000013PZJ4Z2 nesouvisí. Dále uvedl, že není sporu o tom, že první žádosti o vrácení cla, které se týkají tří dovozních případů řešených v napadeném rozhodnutí, uplatnil žalobce dne 23. 6. 2021.
17. Při jednání konaném před Městským soudem v Praze dne 24. 4. 2025 žalobce odkázal na žalobu s tím, že trvá na vrácení celních plateb i ve vztahu ke třetímu dovoznímu případu, ohledně něhož bylo řízení zastaveno, neboť má za to, že žádost o tuto vrácení cla podal včas. Žalobce přednesl všechny žalobní petity tak, jak jsou obsaženy v žalobě. Žalovaný při jednání uvedl, že žalobní tvrzení neodpovídá skutečnosti. U třetího dovozního případu bylo již dříve o vrácení cla negativně rozhodnuto, a nově uplatněná žádost byla podána až po uplynutí prekluzivní lhůty, kterou je vrácení celních plateb limitováno. Požadavky žalobce na náhradu různých částek, které označuje za náklady řízení, jdou dle přesvědčení žalovaného mimo rámec řízení a žalobce je měl uplatnit formou náhrady škody.
18. Soud při jednání rozhodl, že nebude provádět dokazování žalobcem navrženými důkazy, neboť dospěl k závěru, že o žalobě lze rozhodnout na základě listin, které jsou obsahem správního spisu; provádění jakýchkoliv dalších důkazů proto shledal nadbytečným. Ze správního spisu soud při rozhodování ve věci samé vychází z úřední povinnosti, neboť musí mj. posoudit, zda skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, je se správním spisem v souladu a má v něm oporu [§ 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s.]. Obsahem správního spisu se v řízení před soudem nedokazuje (srov. rozsudky NSS ze dne 29. 1. 2009, č. j. 9 Afs 8/2008-117 nebo ze dne 29. 6. 2011, č. j. 7 As 68/2011-75).
19. Při rozhodování soud vycházel zejména z této právní úpravy:
20. Podle čl. 121 odst. 1 písm. a) celního kodexu žádosti o vrácení cla nebo prominutí cla podle článku 116 se předkládají celním orgánům v těchto lhůtách: a) v případě přeplatků na částkách dovozního nebo vývozního cla, chyby ze strany příslušných orgánů nebo jednání v zájmu spravedlnosti ve lhůtě tří let ode dne, kdy byl celní dluh oznámen.
21. čl. 189 odst. 1 celního kodexu přepravu zboží na místa, kde bude kontrolováno a kde budou odebrány vzorky, jakož i veškerou nezbytnou manipulaci, která je s kontrolou zboží či

odebráním vzorků spojená, zajišťuje deklarant sám nebo na svou odpovědnost. Vzniklé náklady nese deklarant.

22. Podle § 9 písm. a) zákona č. 242/2016 Sb., celního zákona (dále jen „celní zákon“) vyžaduje-li to provádění celní kontroly, je kontrolovaná osoba povinna na vlastní náklady umožnit kontrolu zboží přepravovaného silničním dopravním prostředkem na místě určeném správcem cla.
23. Podle § 107 odst. 1 daňového řádu náklady řízení nese příslušný správce daně, s výjimkou nákladů na vymáhání nedoplatků a nákladů, které vznikly osobě zúčastněné na správě daní, nebo ke kterým byla osoba zúčastněná na správě daní povinna.
24. Podle § 107 odst. 7 daňového řádu rozsah, ve kterém jsou hrazeny hotové výdaje, s výjimkou výdajů podle odstavce 7, a náhrada ušlého výdělku, a postup při jejich stanovení a úhradě stanoví Ministerstvo financí vyhláškou.
25. Podle § 1 vyhlášky Ministerstva financí č. 382/2010 Sb., o náhradě ušlého výdělku a náhradě hotových výdajů při správě daní, se oprávněnou osobou pro účely této vyhlášky rozumí a) třetí osoba, která se na výzvu správce daně zúčastní řízení nebo jiného postupu při správě daní, b) správcem daně ustanovený zástupce nebo ustanovený společný zástupce.
26. Poté, co soud přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
27. Soud předně uvádí, že napadené rozhodnutí není nepřezkoumatelné, jak tvrdí žalobce. Zrušení správního rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám správních rozhodnutí, kdy pro nesrozumitelnost či pro nedostatek důvodů skutečně nelze správní rozhodnutí meritorně přezkoumat (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006-76). Takovými vadami však napadené rozhodnutí netrpí. Žalovaný v něm srozumitelným způsobem popsal skutková zjištění, ze kterých při rozhodování o odvolání vycházel, jakož i úvahy a závěry, na jejichž základě rozhodl o změně prvostupňových rozhodnutí a v dostatečném rozsahu se vypořádal také se všemi základními odvolacími námitkami žalobce. Závěry žalovaného jsou dle náhledu soudu zcela jednoznačné a nevzbuzují jakékoli pochybnosti nad tím, jakými úvahami byl správní orgán ve svém rozhodování veden. Jinými slovy řečeno, žalovaný přesvědčivě zdůvodnil názor, který v odůvodnění napadeného rozhodnutí prezentoval, přičemž toto zdůvodnění poskytuje dostatečnou oporu výrokové části napadeného rozhodnutí.
28. Byť žalobce v žalobě (mj.) navrhl, aby soud napadené rozhodnutí *v celém rozsahu* zrušil, pominul, že mu, pokud jde o vrácení cla, DPH a úroků z prodlení, jež se týkají dovozních případů č. MRN 16CZ5100001KBDYTD7 a MRN18CZ51000015UUA180, žalovaný plně vyhověl. Žádnou žalobní argumentaci k těmto dvěma dovozním případům žalobce nevznesl, což je ostatně logické, neboť reálně nemá žádný rozumný důvod dovolávat se zrušení napadeného rozhodnutí v této části. Napadeným rozhodnutím bylo v tomto směru do jeho právní sféry „zasazeno“ výhradně kladně.
29. Otázkou, zda žalovaný postupoval v souladu se zákonem, jestliže zastavil řízení o žalobcově žádosti o vrácení cla, DPH a úroků z prodlení v dovozním případě č. MRN 19CZ51000013PZJ4Z2, se soud věcně zabývat nemohl. Žalobce totiž v tomto směru neuplatnil řádně a včas žádný žalobní bod.
30. Podle § 75 odst. 2 s. ř. s. soud přezkoumává napadené rozhodnutí žalovaného pouze v mezích žalobních bodů. Podle § 72 odst. 1 s. ř. s. lze žalobu podat do dvou měsíců poté, kdy

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou. Podle § 71 odst. 2 s. ř. s. může žalobce rozšířit žalobu na dosud nenapadené výroky rozhodnutí nebo ji rozšířit o další žalobní body jen ve lhůtě pro podání žaloby. Námitkami, které žalobce v této lhůtě neuplatní, není soud oprávněn se zabývat.

31. Žalobní bod musí obsahovat skutkové a právní důvody, pro které žalobce považuje rozhodnutí správního orgánu za nezákonné. V rozsudku rozšířeného senátu ze dne 24. 8. 2010 č. j. 4 As 3/2008-78 Nejvyšší správní soud uvedl, že za žalobní bod je nutné považovat „každé vyjádření žalobce, z něhož byt' i jen v nejhrubších obrysech lze dovodit, že napadené správní rozhodnutí z určitého důvodu považuje za nezákonné. Jinými slovy, náležitost žaloby dle § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. je splněna, pokud jsou z tvrzení žalobce seznatelné skutkové děje a okolnosti individuálně odlišitelné od jiných ve vztahu ke konkrétnímu případu žalobce, jež žalobce považoval za relevantní k jím tvrzené domnělé nezákonnosti správního rozhodnutí; právní důvody nezákonnosti (či nicotnosti) napadeného správního rozhodnutí pak musí být tvrzeny alespoň tak, aby soud při aplikaci obecného pravidla, že soud zná právo, mohl dostatečně vymezit, kterým směrem, tj. ve vztahu k jakým právním předpisům bude směřovat jeho přezkum“. Podmínku konkrétního vyjádření žaloby zdůraznil Nejvyšší správní soud i v rozsudku ze dne 27. 11. 2013 č. j. 8 Afs 31/2013-45, v němž uvedl, že „žalobce je však povinen vyličit již v žalobě, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl správní orgán vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti. Právní náhled na věc se přitom nemůže spokojit pouze s obecnými odkazy na určitá ustanovení zákona bez souvislosti se skutkovými výtkami.“
32. Ze žaloby nepřímou plyne, že žalobce nesouhlasí se zastavením řízení o jeho žádosti o vrácení cla, DPH a úroku z prodlení v dovozním případě č. MRN 19CZ51000013PZJ4Z2. Jeho nesouhlas lze ovšem dovodit pouze z petitu č. 2, jímž se domáhal toho, aby soud uložil žalovanému zaplatit částku odpovídající nezákonně vybranému clu a DPH. Žalobce v žalobě nicméně vůbec neozřejmil, proč je toho názoru, že žalovaný v této části neměl řízení zastavit. Nevysvětlil, proč v tomto směru považuje napadené rozhodnutí či postup jeho vydání předcházející za vadné. Teprve v replice uvedl stručnou domněnku, že žádost (o vratku) nemohla být opožděná, jelikož první žádost podal včas. Takové tvrzení lze stěží považovat za projednatelnou žalobní námitku, nicméně i kdyby soud připustil, že toto tvrzení splňuje požadavky, které judikatura klade na plnohodnotný žalobní bod, nemohl by se jím věcně zabývat, protože jej žalobce uplatnil opožděně – až dne 31. 12. 2024, tj. více než měsíc po uplynutí dvouměsíční lhůty k podání žaloby (ta uplynula dne 28. 11. 2024, dva měsíce od doručení napadeného rozhodnutí). Soud pouze na okraj dodává, že žalobce se tímto kusým tvrzením nijak nevymezil proti zcela konkrétnímu závěru žalovaného, že o první žádosti, kterou žalobce skutečně podal včas, bylo celními orgány pravomocně rozhodnuto.
33. Žalobce v žalobě citoval ustanovení § 155 odst. 2 (nesprávně jej označil jako § 152 odst. 2 daňového řádu) a § 254 odst. 4 daňového řádu ve znění účinném do 31. 12. 2020, která se týkají vrácení vratitelného přeplatku na dani. Tato obecná úprava obsažená v daňovém řádu se ale na nyní projednávanou věc nevztahuje, neboť vrácení cla v důsledku chyby celních orgánů je upraveno speciálně v kapitole A3 oddílu 3, čl. 116 – 123 celního kodexu.
34. Dále se soud věnoval žalobním žádáním č. 3, 6, 7, a 8, jimiž se žalobce domáhal toho, aby soud určil, že žalovaný je povinen uhradit mu různé částky, které představují jeho náklady vzniklé v souvislosti s táhlým sporem ohledně celního zařazení autotrakčních lehátek.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

35. K tomu je nejprve třeba v obecné rovině uvést, že soud není oprávněn nahradit výrok napadeného rozhodnutí správního orgánu výroky vlastními (o přiznání žádaných částek), jak žalobce navrhoval. Podle § 78 odst. 1 věty první s. ř. s. totiž platí, že je-li žaloba důvodná, soud zruší napadené rozhodnutí pro nezákonnost nebo pro vady řízení. Jinou pravomoc zákon pro případ důvodnosti žaloby soudu nesvěřuje. Soud tuto část žaloby posoudil dle jejího obsahu tak, že žalobce napadá závěr uvedený v bodě 29 napadeného rozhodnutí, v němž žalovaný vysvětlil, proč žalobci nepřiznal další jím uplatněné náklady. Vzhledem k tomu, že žalobce neuvedl bližší důvody svého nesouhlasu s tímto závěrem správního orgánu, soud se touto žalobní námitkou zabýval pouze v tomu odpovídající míře obecnosti a důvodnou ji neshledal.
36. Poštovné, poplatek za propuštění zajištěného zboží, cena odborného vyjádření a úroky ze zápůjčky, kterou si žalobce sjednal za účelem zaplacení nezákonně doměřeného cla a DPH, mohou představovat náklady, které žalobci vznikly v souvislosti s celním řízením. Proto bylo třeba zkoumat, zda se úhrady těchto nákladů může dle platných právních předpisů žalobce s úspěchem domáhat po žalovaném v rámci řízení o vrácení cla, DPH a úroků z prodlení. Na tuto otázku je nutno odpovědět záporně, neboť celní zákon ani daňový řád takovou možnost neupravují.
37. Celní zákon v § 9 stanoví, že náklady spojené s umožněním kontroly zboží nese kontrolovaná osoba. Tvrzeň náklad v podobě poplatku za propuštění zajištěného zboží tudíž představuje náklad, k jehož vynaložení byl žalobce povinen, a nese jej proto sám (§ 107 odst. 1 daňového řádu). Uvedené vyplývá též z výše citovaného čl. 189 odst. 1 celního kodexu.
38. Dále soud hodnotil povahu nákladů, které žalobce vynaložil v souvislosti s opatřením důkazu v podobě odborného vyjádření. K tomu je třeba uvést, že v předešlém správním řízení, jehož předmětem bylo celní zařazení autotrakčních lehátek, důkazní břemeno ohledně vlastností zboží podstatných pro jeho celní zařazení tížilo žalobce coby deklaranta. Byť Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 27. 8. 2020 č. j. 6 Af 48/2015-97 zavázal žalovaného, aby doplnil dokazování, nebylo povinností žalovaného opatřovat z vlastní iniciativy a na vlastní náklad důkazní materiál podporující tvrzení žalobce. Žalovaný tedy postupoval správně (a nikoliv šikanózně), vyzval-li v souladu se závazným právním názorem Městského soudu v Praze žalobce, aby svá tvrzení o nutnosti zařazení autotrakčních lehátek do podpoložky 9019 10 90 podpořil relevantním důkazem. Jelikož důkazní břemeno v tomto směru tížilo žalobce, nesl náklad na opatření odborného vyjádření dle § 107 odst. 1 daňového řádu sám.
39. Poštovné se v obecné rovině považuje za hotový výdaj. Hrazení hotových výdajů při správě daní upravuje vyhláška Ministerstva financí č. 382/2010 Sb., o náhradě ušlého výdělku a náhradě hotových výdajů při správě daní. Podle § 1 této vyhlášky jsou oprávněnými osobami, pokud jde o případnou úhradu hotových výdajů, jen třetí osoby a ustanovení zástupci, nikoliv však samotné daňové subjekty. Ani dle této vyhlášky proto nemohl žalovaný žalobci náklady na poštovné přiznat.
40. Žalovaný nemohl přiznat žalobci ani jím tvrzenou škodu, kterou žalobce vyčíslil jako úroky ze zápůjčky, kterou si sjednal za účelem zaplacení nezákonně doměřeného cla. Takový náklad nespadá do žádné kategorie nákladů řízení.
41. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 4. 2. 2015, č. j. 6 As 62/2014-69 vysvětlil, že *„je v zásadě v diskreci zákonodárce, jakým způsobem upraví otázku nesení nákladů řízení před správními úřady. Pokud by takové náklady vznikly v důsledku nezákonného rozhodnutí či*

nesprávného úředního postupu správního orgánu, byla by jejich náhrada bez dalšího zásadně možná cestou náhrady škody podle zákona č. 82/1998 Sb. (...). Jestliže v daném typu řízení zákonodárce zavedením možnosti náhrady nákladů některých řízení přímo v souvislosti s těmito řízeními, byl-li v nich účastník zcela či zčásti procesně úspěšný, pozici jednotlivce učinil komfortnější oproti minimálnímu ústavnímu požadavku plynoucímu z čl. 36 odst. 3 Listiny základních práv a svobod, využil své zákonodárné diskrece; nad její rámec, který je v zákoně jasně vyjádřen, však není třeba v daném případě rozsah náhrady nákladů řízení výkladem rozšiřovat.“

42. Z právě citovaných závěrů plyne, že zákonná úprava může pro některé situace učinit postavení jednotlivce procesně komfortnějším tím, že mu umožní u správního orgánu již v rámci správního řízení uplatnit výdaje, které mu v souvislosti se správním řízením vznikly. Jak soud vysvětlil výše, v případě žalobcem nárokováných nákladů to však celní zákon ani daňový řád neumožňují.
43. Soud rozumí tomu, že žalobce po orgánech celní správy žádá nahradit tvrzenou škodu a náklady, které mu za léta sporů o celní zařazení autotrakčních lehátek vznikly. Je ovšem nucen konstatovat, že právní úprava řízení o žádosti o vrácení cla, DPH a úroků z prodlení úhradu těchto nároků žalobci neumožňuje. Žalobci tudíž nezbývá než se s takovým požadavkem obrátit na stát způsobem upraveným v zákoně č. 82/1998 Sb.
44. Soud tedy nepřisvědčil žádné ze žalobních námitek, a proto žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.
45. Žalobce nebyl ve sporu úspěšný a procesně úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly. Soud proto druhým výrokem rozsudku v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud.

Praha 24. dubna 2025

Mgr. Martin Kříž v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.